

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre	-----	130 L.
Fél évre	-----	70 L.
Negyed évre	-----	40 L.
Egyes szám ára	-----	3 L.

Főszerkesztő:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztő:

PETRES KÁLMÁN

Egész éves előfizető, naptárunkat ingyen megkapja.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (volt Brassai-utca)
5. szám

Vajdahunyad vára.

Mostanában egyre-másra sok szó esett a vajdahunyadi várról. Éppen ezért időszerű a Magyar Nép olvasóinak is bemutatni szép Erdélyünknek és a magyarságnak azt a legkiválóbb műemlékét, amelyet Hunyadi János és családja építtetett s amelyhez a magyar történelem egyik legfényesebb, legdícsőbb korszaka kapcsolódik.

Möller István, a vár tudós restaurátora — az ő leírása alapján mondom én is az alábbiakat — szerint a vár tulajdonképpen megelőzi a Hunyadiak korát. 1911-ben sokkal régebbi falmaradványokat fedezett fel s bizonyára ezt az első várat említi „Castrum Hunod“ néven egy 1267-ből való oklevél. De ennél már aligha régebbi. Valószínűleg az 1242-i tájárás utáni években épült, mint az erdélyi váraink legnagyobb része. Egyszerű, inkább csak kőfallal körülvett, megerősített hely volt s nagyon kevés változtatással az is maradt, míg Hunyadi János kezébe nem került.

Hunyadi János elsősorban megnagyította a családi várat: a régi váron kívül, a régi várfalaival többé-kevésbé párhuzamos falakat rakatván. Majd

meg, mint legkiválóbb hadvezérünk az akkori idők — amidőn a törökök egyre támadóbban léptek fel Magyarország ellen — követelményeinek megfelelően,

Később, kormányzó korában újra nagyszabású építkezésekkel gazdagította várát, de ezek már nem védelmi, hanem a nagy méltóságához illő pompa kifejtésére való díszes művészi alkotások. 1446-ban a kápolnát, 1452-ben a lovagtermet építtette. A kápolnát nagyon gazdagon díszítő kőfaragói és szobrász munkák koruk legzebb alkotásai közé tartoznak ugyan, de mégis még ennél is pompásabb az emeletes lovagterem. Utóbbinak mindkét emelete egyformán épült, de az országgyűlési teremként is használt felső lovagterem boltozatát és oszlopait később lebontották. A lovagterem, oszlopainak, boltozatának, meg különösen a Hunyadi loggiának változatos szerkezetei, finomságai a leglebilincselőbb, a legfeledhetetlenebb alkotások közé tartoznak.

Szilágyi Erzsébet tovább folytatta hős ura művét. Ő elsősorban az Aranyházat nagyította meg: emeletet húzatott reája, a várudvar felől a Mátyás loggiával, a keleti oldalon egy kilátó erkéllyel bővítette ki. — A vár falait mértani, saját loggiáját pedig kívül-belül címerekkel, alakos díszítményekkel festtette

lövőkamrákkal, lörésekkel ellátott bástyákkal erősítette meg. Ő építtette a Kapisztrán torony folytatásaként a vész folyósót is, a Nyebójsza (Ne félj!) toronnyal együtt, sőt az új kaputoronnyal szemben, a Zalasdi patak tulsó partján a Huszár várat is. A vár belsejében eleintén keveset s azt is csak egyszerűen változtatott.

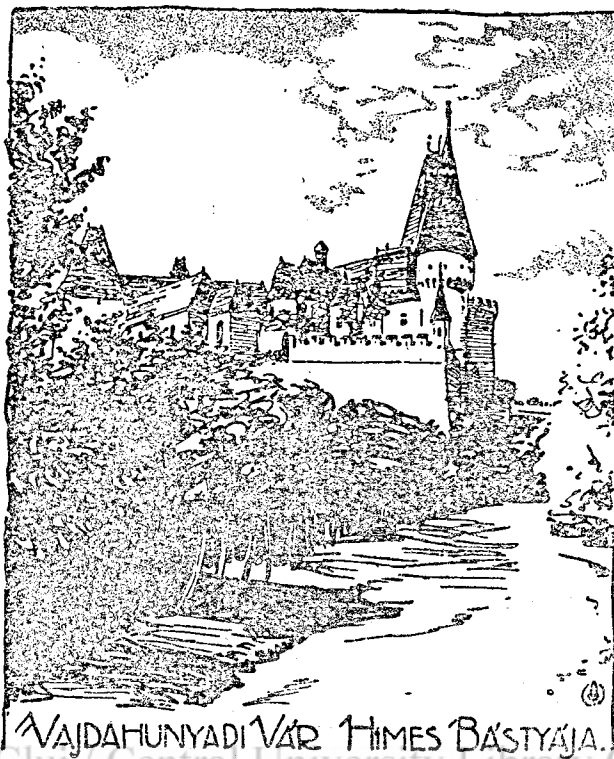
be. Kár, hogy a későbbi korok ezt nem becsülték meg, s a fal-festmények javarészt elpusztították, pedig a falfestmények között egy különösen fontos képsorozat is van.

A képsorozat első csoportjában egy nő az országalmát tartja a kezében s egy férfialak vehető kiválménynyire. A másodikban a férfi bal kezét szive felett tartván, jobbával gyűrűt kínál a nőnek, az azonban elutasítólag int. A harmadik csoportban a már áldott állapotban levő nő kérőleg mutat a balkezeiben tartott, karikára fűzött gyűrűre, de most már a férfi fordítja el a fejét. A negyedik csak egy kedves arcú gyermek van s ez kezében ismét az országalmát tartja. Az ötödiken meg vadkan vadászatrészletet szemlélhetünk.

Azért fontosak e képek, mert többek véleménye szerint megdönthetetlenül igazolják a hős Hunyadi Jánosunknak a Zsigmond királyunk és Morzsina Erzsébet regényes szerelméből való fakadását.

Szilágyi Erzsébet s Mátyás király halálával a vár fénykora véget ért. Csak Bethlen Gábor kezd újra építkezni 1618-ban, ámde az ő építkezései is ismét kevesebb építésű, egyszerűbb építkezések, minden nagyobb szabásuk ellenére is. Ily. Bethlen István is és Thököly is dolgoztattak, de már csak apróbb javításokat. 1854. április 14-én gyújtogatás áldozata lett. Az 1867-iki kiegyezés után a magyar országgyűlés azonnal

műemléknek nyilvánította s tetemes összeget áldozott a helyreállítására, úgyhogy az a hábo-

VAJDAHUNYADI VÁR TIMES BASTYÁJA.

rut megelőző két évtized alatt előbb gróf Khuen Antal, majd

Möller István kiváló műépítészeinknek — a páratlan szak-tudásukkal és fáradhatatlan ügy-szeretetükkel — majdnem teljesen sikerült be is fejezni a helyreállítás munkáit.

A szabadságharc alatt Petőfi Sándor is elzárándokolt a várba Bem apóval együtt. A hely magas-tos varázsa szép költemény írására ihlette a költőt...

Hasson meg, lelkesítsen fel tehát bennünket is e dicső falak, a magyarság dicső multjának emléke, s a dicső multunk emlékeiből tanulva, tekintsünk mi is bizalommal a jövőbe s cselekedjünk mi is a nagy elődök felemelő példái szerint, hogy a mi szellemünk s a mi szívünk és a mi nevéünk is méltó legyen a mi

nagy elődeinkhez!

Ferenczi Sándor.

Használjuk ki győzelmünket!

A romániai magyar kisebbség átesett a politikai tűzkeresztségen. A községi választások lezajlottak, s a magyarság kitűnően oldotta meg azt a taktikai feladatot, mely elé a pártvezetőség állította. A feladat nehéz volt. Elégé bizonyítja ezt az a pusztta tény is, hogy a magyarságnak azzal a liberális-párttal kellett máról-holnapra fegyverbarátságot kötnie, melyet négy hosszú esztendőn keresztül megszokott halálos ellenségének tekinteni.

A politikában azonban nincs

másként. Negyvennyolc után az osztrákok tiz esztendőn keresztül lőtték főbe, akasztották fel és sorvasztották földalatti börtöneikben legjobbainkat, s hatvanhétben mégis azt parancsolta a józanság, hogy kezet fogjunk velük. Az a kibékülés, melyet kiegyezésnek nevezünk, egészen jól bevált. Hatvan esztendőn keresztül, ha nem is adta meg teljes nemzeti függetlenségünket, de biztosította gyarapodásunkat és fejlődésünk zavartalanságát. Az osztrákok sem tették meg ezt a lépést jó szívük

Németországi, Dániai és
Hollandiai

konyhakerti és virágmagvak.

Ólomzárólt lóhere és lucernamagvak. Fűmagvak és fűmagkeverékek. Takarmányrépamagvak. Erdészeti magvak. Gyümölcsfa magvak. Műtrágyák. Rézgalic. Rézénpor. Raffia. Manilla. Méhészeti, kertészeti és gazdasági szerszámok kaphatók.

a „BARÁZDA” R.-T.-nál

Árjegyzék ingyen!

Marosvásárhelyt.

Telefon: 65. — Táviró: Barázda.

sugallatára, avagy pedig magasabb igazságérzetből. Az olaszoktól szenvedett balsiker, de főként Königrätz kényszerítette őket erre.

A liberálisokkal is ilyenformán van. Ők mindenáron kormányon akarnak maradni. Mert azt hiszik, hogy országuknak az ők felfogása szerint való igazi javát csak maguk tudják szolgálni. — Az ellenzék más véleményen van s azonkívül türelmetlenül várja már a pillanatot, hogy megköszönthassa a hatalom édességét. Ebbe a harcba, ebbe a vitába mi nem szólunk bele. Jogainkat azonban a valóságban csak az ismerheti el, gyakorlásukat csak az engedheti meg, aki hatalmon van. Másnak erre nincsen módja. Amikor tehát a liberális kormány érezve szorongatottságát egyszerre időszerűnek találta a kisebbségi kérdés megoldását, mi nem habozhattunk s a kedvező alkalmat meg kellett ragadnunk.

A föladat tehát nehéz volt, mert elsősorban saját ellenérzésüket kellett legyőznünk. Legyőztük s azért azt az eredményt, amit elértünk, már csak ezért is joggal nevezhetjük győzelemnek. Ha azonban az eredményeket megnézzük, nyugodtan mondatjuk, hogy azok egyébként is győzelmet jelentenek. A kormány a városokban mérsékelt többséget kapott. Ennek a többségnek a legnagyobb részét azonban ott szerezte meg, ahol a Magyar Párt támogatását élvezte. Hatvankét győzelméből huszonkilencben tulajdonképpen a Magyar Párt győzött. Mi már most az első teendő az új helyzetben? Abban a nagy bizonytalanságban, ami az országos

politika helyzetét ma jellemzi egyetlen bizonyosság van: az, hogy a magyarságot immár senki államellenesnek, irredentának nem nevezheti, ezek az ürtügyek végképen elkoptak immár. A magyarság azzal a román párttal, amely az 1916-os háborút megindította politikai egyezményt kötött s nekik megbecsülhetetlen nagy szolgálatot tett. Ezzel a bizonyossággal feltétlenül együtt kell járnia annak, hogy a bennünket eddig fojtogató ellenséges légkör megszűnjék. Eddig minden megmozdulásunknak a legfőbb akadálya az a rosszakarat volt, amellyel bennünket kezeltek és az a félelem, melyet ez a rosszakarat tömegeinkbe elültetett. A községi választásoknak első eredménye az kell, hogy legyen, hogy minden magyar a maga falujában és városában azzal a határozottsággal, bátorsággal és következetességgel lépjen föl és követelje állampolgári jogait, amint azt régen tehette. Minden zaklató beavatkozásnak bizvást elvághatja most az utját azzal a megállapítással, hogy a magyarság egy román pártnak nyújtott politikai segédkezet.

Ezt a szabad levegőt, ezt az újra visszatérő politikai bátorságot pedig legelsősorban arra kell fölhasználni, hogy megteremtjük azt, amiről hét esztendő óta annyit beszélünk: az erdélyi magyar nemzet népi szervezetségét. Városokban épp úgy, mint falvakban, mindenütt ki kell építeni a tizesek, a szomszédságok nagy szervezetét s a közös munkába össze kell kapcsolni mindenkit: kisgazdát, munkást, iparost, kereskedőt s egyéb magyart. Ha ezt az al-

kalmat erre használjuk föl, ez lesz a nagy és örökemlékeztető eredmény, mely helyt fog állani szilárdan akkor is, ha a mostani ellenzék bosszút próbálna állani azért, mert a magyarság politikai érvényesüléseért segédkezet nyújtott az általuk is gyűlölt liberálisoknak.

KÜLFÖLD.

A frankhamisítás. Épen mult számunk anyagának lezárása után érkezett a szenzációs hír, hogy a frankhamisítási per titokzatos ismeretlenje, Schultze Arthur önként jelentkezett a berlini rendőrségen. Ugy látszik, érezte, hogy nyomába vannak s hamarosan letartóztatják, ezért látta jobbnak, hogy jelentkezék. Elég érdekes mesét mondott a rendőrségen Schultze, akiről különben bizonyos ma már, hogy csakugyan a szentpétervári orosz államnyomda kiváló szaktudású vezetője. Azt vallotta, hogy Windischgrätz herceg meghívására ment Budapésre s itt közölték vele a frankhamisítás tervét s azt, hogy e terv keresztülvitelénél számitanak az ő közreműködésére is. Ő — nagy díjazásért — hajlandó is lett volna erre, de épen az anyagi kérdésekben nem tudtak megegyezni. Schultze ekkor szeretett volna hazamenni, de való sággal fogságban tartották, semmi pénzt nem engedtek a kezéhez jutni úgy, hogy csak nagy fáradság árán sikerült megmenekülnie. Állandóan ragaszkodik Schultze ahhoz az állításhoz, hogy magában a hamisításban semmi része nincs és állítja még azt is, hogy a hamisításhoz szükséges pénzt a hamisítók — Franciaországból szerezték. Letartóztatása és előállítása iránt még nem történt intézkedés.

Magyar politikai szempontból jelentős eseménye a szerencsétlen franktűgynek, hogy a megvizsgálására kiküldött parlamenti vegyes bizottság befejezte munkáját. Amint előre látható volt — a bizottság nem tudott egységes megállapodásra jutni; négy jelentés kerül a nemzetgyűlés

ZEUS

Erdély legnagyobb férfi- és női szövet gyári lerakata.

Raktáron tart nagy választékban gyári áron mindenféle bel- és külföldi elsőrangú szövet és bélésárukat.

Cím: Cluj—Kolozsvár, Str. Regina Maria (v. Deák Ferenc-u.) 4

elé tárgyalásra. Egyik a bizottság többségéé, melyet Rubinek Gyula képviselő fog előadni. Ez megállapítja, hogy a cselekménynek elkövetői ugyan akartak poliikail színezetet adni, de valójában a cselekmény nem politikai bűncselekmény. E szerint a jelentés szerint a kormány távol állott a cselekménytől, sőt, mikor tudomást szerzett róla, teljes erővel intézkedett felderítése és megtorlása iránt. Két másik jelentés a bizottság egy-egy tagjától származik: Farkas Tibortól és dr. Rassay Károlytól. Mindketten további bizonyítást kívánnak, azzal az elteréssel, hogy Rassay már most is megállapítja a kormány felelősségét, — természetesen, csak politikait — míg Farkas Tibor még nem foglal állást ebben a kérdésben. A negyedik jelentés a bizottsági kisebbségé. Ezt Vázsonyi Vilmos szerkesztette, kifejtve benne, hogy a kormány politikailag felelős a frankügyért s ezért helyét el kell hagynia. Ezt a jelentést Peyer Károly szocialista képviselőnek kellett volna előadnia, őt azonban a mentelmi bizottság Bethlen miniszterelnök durva megsértése miatt 30 napra kitiltotta az országházból.

A jelentések körül heves és szenvedélyes vita indult meg a nemzetgyűlésen, de nem kétséges a szigorú nyomozáson alapuló s a dolgok állását teljesen kiderítő többségi jelentés elfogadása.

Bethlen miniszterelnök különben március hó elején a Népszövetség ülésére Genfba megy. Itt két igen fontos kérdés kerül Magyarországot illetően tárgyalásra. Egyik az utódállamok fizetési költségének kérdése a területekről Magyarországra kényszerült magyar tisztviselők nyugdíjaira nézve. Másik — Magyarország pénzügyi ellenőrzésének megszüntetése. Ez előbbi sok tízezer szegény magyar család sorsára lehet döntő befolyással. Az alábbi elismerése annak, hogy Magyarország gazdasági helyreállítását immár befejezettek lehet tekinteni. A frankügy nélkül semmi kétség nem volna a pénzügyi ellenőrzés megszüntetésénél. Így is valószínű, mert nem csupán Anglia és Olaszország támogatják a magyar álláspontot, de Briand

francia miniszterelnök is elmellőzhetetlenül szükségesnek tartja Bethlen kormányon maradását, Bethlen pedig kérni fogja az ellenőrzés megszüntetését.

Ilyen körülmények között nagyon furcsa és elszomorító, hogy akadnak magyar politikusok, akik a frankügyből akarják megbuktatni a magyar miniszterelnököt.

Harc a népszövetségi tanács szervezete körül. Mint már említettük Németországnak a Népszövetségbe való felvétele a népszövetségi tanács tagok számának eggyel való szaporodását jelenti, mert Németország belépése után azonnal helyet kap a tanácsban. Ez maga után vonja Franciaország befolyásának csökkenését s így egészen érthető, ha Franciaország olyan átalakítását tervezi a tanácsnak, amely a francia befolyást fenntartja, sőt emeli. Ezért a vele rokonszenvező Lengyelország és Spanyolország részére kívánna egy-egy új tagsági helyet szerezni. Angol részről azonban határozottan ellenzik ezt a francia tervet s így aligha fog ez valóra válni.

Locarno Középeurópában. Ezt a gondolatot Benes cseh külügyminiszter vetette fel lapunknak már ismertetett múltkori felszólalásában. Ezt az új Locarnot — Magyarországgal kellene megcsinálni s ezzel állandósítani a középeurópai békét. Valószínűleg Benes hajlandó volna területi engedményekre is a cél elérése érdekében, amint erről már szintén tettünk volt említést. Aki ismeri Benes rókaesztét, körülbelül tisztában lehet azzal, hogy a kisantant csakugyan közel van a végnapjaihoz s Benes Magyarországból akar új barátot szerezni.

Adócsökkentés — Németországbán. A német kormányt állandóan foglalkoztatja Németország súlyos gazdasági helyzete s minden eszközi megkísérel annak enyhítésére. Így most az adók csökkentését vette tervbe — okosan azt gondolva, hogy az így megkönnyülő ipari termelés révén mégis meglesznek az államháztartáshoz szükséges bevételek.

A tót autonomia. Amint tudjuk aválasztások befejezése óta a cseh kormány helyzete rendkívül nehéz. Minden pillanatban megbukhatik, olyan csekély és ingatag többsége van. Ezért szeretné a Hlinka vezetése alatt álló tót néppártot, mellyel biztos s megbízható többsége lenne. A tótok azonban nem táglanak a Tótföld autonómiájától, amely programjuk sarkpontja. Pedig a csehek

mindent ígérnek nekik. Igaz, hogy egyebet.

A becsületes munka jutalma.

Közéletünk három kiváló egyéniségét bensőséges, zajtalan ünneplés keretében tüntette ki a legfelsőbb helyről jövő elismerés. *Nemes Ferencnek*, a kolozsvári róm. kath. hitközség főgondnokának (aki hosszú ideig volt Kolozsvár város közbecsült tanácsosa, jelenleg nagykereskedő) egyházközségi gyűlés keretében adták át a Szent Gergely-rend lovagkeresztjét, mellyel XI. Pius pápa, mint a polgári erények mintaképét, a puritán becsületeség és önzetlen munka megtestesítőjét, tüntette ki. *Dr. Gyárfás Elemér* volt főispánt, a róm. kath. státus igazgatótanácsosát nem kell bemutatnunk olvasóinknak. Az ő neve mindenütt ott szerepel, ahol a kath. egyház intézményei, iskolái, valamint magyarságunk jogos érdekei önzetlen áldozatkészséget, lankadatlan erejű munkásságot igényelnek. Nehéz időkben teljesített buzgó szolgálatainak elismerésül XI. Pius pápa a Szent Gergely-rend lovagkeresztjével tüntette ki, melyet a kath. státus igazgatótanácsának februári gyűlésén megleghangu szavak kíséretében nyújtott át *gróf Mailáth Gusztáv* püspök. Ennek a két kitüntetésnek az adja meg a rendkívüliségét, hogy az érdemrend lovagkeresztjével — az alapító tervezet szerint — az egész világon csak 33 kath. férfiú tüntethető ki. *Kárpiss Jánost* a gyulafehérvári „Mailáth” főgimnáziumnak érdemes igazgatóját tanári működésének 25 éves jubileumán érte a pápai kitüntetés. Fáradhatatlan buzgalommal teljesítette új nemzedéket nevelő hivatását, példaadóan vett részt az egyesületi élet megteremtésében, fejlesztésében, működésének irányításában. *Mailáth* püspök családias, iskolai ünnepély keretében tüzte mellére a pápai kitüntetés „Pro Ecclesia et Pontifice” keresztjét. Nem a kitüntetettek érdekében kívánczik ez az elismerés a nyilvánosság elé, ők nem egyszerűséggel haladnak tovább a megkezdett úton. Ez a három érdemkereszt egyuttal intőjel azok számára, akik épp a legválságosabb, legküzdelmesebb időkben vonulnak félre a kötelességteljesítés elől akkor, amikor vállvetett munkával kellene segítségére sietni a minden oldalról veszélyeztetett vallási és kulturális értékeinknek.

H I R E K.

Borzalmas tűzhalál. Poloni Károly 52 éves göcsi lakos, jómodu gazdálkodó már évek óta súlyos idegbajban szenvedett. Ez a betegség munkájában is akadályozta, mivel teste állandóan reszketett. Így dacára hatalmas erejének, nemhogy kapát, de még kanalat sem tudott megfogni. Gyógyíthatatlan betegsége miatt már *három ízben kísérelte meg az öngyilkosságot.* Mindannyiszor idejekorán észrevették szándékát és megakadályozták tettében. Szerdán este újra súlyos idegrohamot kapott. Felesége kocsióra ült és a szomszédfaluba hajtatott a körorvosért. Poloni látva, hogy felesége eltávozott, felkelt ágyából és a *petroleum lámpa egész tartalmát ágyára öntötte.* Azután visszafeküdt ágyába s égő gyufát dobott a petroleumos ágyneműre. A gyúlékony anyag tüzeifogott s néhány pillanat múlva az egész szoba lángokban állott. A beteg kopaszra perzselt hajjal, irtózatos égési sebekkel eltorzítva felkelt ágyából, az ajtóhoz rohant, hogy kimeneküljön, a hőségtől és füsttől fullasztóvá vált levegőjű szobából. Azonban az ajtó zárva volt, mert a felesége távozikor rázárta az ajtót a férjére s a kulcsot magával vitte. A szerencsétlen ember a borzalmas helyzetben *megettébolódott.* Belevetette magát a lángokban álló ágyba, ahol *nehány perc múlva teljesen szénné égett.* Amikor felesége az orvossal együtt megérkezett, már a ház is lángokban állott. A helyszínre sietett tűzoltóknak hosszas munka árán sikerült a tűz továbbterjedését megakadályozniok. Az öngyilkos ember hullájából csupán néhány megszenesedett csontot találtak meg. A csendőrség bevezette a nyomozást az iránt, hogy a szerencsétlenségért terhel-e valakit felelősség.

Juhász Ferenc dollárai. Tizenkétévi keserves munka árán hatezer dollárral jött haza Juhász Ferenc szilágysomlyói gazda Amerikából 1920 ban. Hazatérkezése után néhány nappal házat vett és alig lakott egy hélig benne. Csendőrruhás rablók egy éjszaka kirabolták és az összekötözött, éhségtől kinzott embert szomszédai mentették meg kínos helyzetéből. Hónapok múlva kézrekerült rablóknál már nem találták meg Juhász pénzét, de sűrűn idézte tárgyalásra az illetékes marosvásárhelyi törvényszék. Juhász előadása szerint öt év alatt kilencvennyolcszor kellett tárgyaláson megjelennie. A napokban ismét tárgyalást tűztek ki,

amelyre már Juhásznak sem pénze, sem kedve nem volt elmenni, mivel az eddigi utiköltségek százezer lejnél többet emésztettek fel, azonban a csendőrök kényszerítették erre. A tárgyalást egy tanu meg nem jelenése és egy hiányzó ügyirat miatt ismét elnapoliák. Szerencsére Juhászt felmentették a további tárgyalásokon való megjelenés alól.

Pirkad az égalf... Ismételten felhívjuk olvasóink figyelmét munkatársunknak, *Mael Ferencnek* a közeli napokban megjelenő értékes verskötetére, amely ajánlott bérmentes küldéssel 40 L-ért megrendelhető kiadóhivatalunkban *Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop. 5.*

Negyvenhat évig tartó séta. Suton Veny angol községben éppen az ebédjét készítette egy 90 éves öreg anyóka, amikor hirtelen kinyílt az ajtó és belépett rajta a fia, aki 1880 ban mint 19 éves ifju megcsókolta az édes anyját, s azal bucsuzott tőle, hogy elsétál a három kilométernyire fekvő Warminster községbe egy barátja meglátogatására s vacsorára visszatér. A fiu George Musselwhite, ezzel el is indult s a rövid séta negyvenhat évig tartott, most kedden tért vissza az anyjához, aki zokogva ölelte meg negyvenhat év óta elveszetteinek hitt fiait. A ma már hatvanöt éves ősz haju férfi közben körüljárta a világot. Negyven évet töltött Indiában. Visszatérkezése után elmondta, hogy negyvenhat év előtt valóban szökés szándékával ment el hazulról, noha otthon jó dolga volt, de az volt a terve, hogy beáll katonának, csak ezt nem akarta megmondani anyjának, mert nem engedte volna el.

Kegyeletstértés. A Brassói Lapok írja: Mikor a már elpihent Nagy Károly püspök súlyos betegen Budapestre utazott, hogy életveszélyes operációnak vesse alá magát: Bukarestben azt írták róla, hogy utasításokat szaladt kérni a magyar kormánytól. És, mialatt ravatalához zárandokol a megsebzett szívű magyarság — a nemzeti párt érzelmi világához tartozó Cuvantulban ilyenmiket olvasunk: „...Keresztények módjára azt mondják: Isten bocsásson meg neki, de ez nem akadályoz meg bennünket annak megállapításában, hogy meghalt a mi legnagyobb erdélyi ellenségünk. Nagy Károly püspök nagy úrt hagy maga után ama kisebbségi közéletben, amelynek pástora volt: elképzelhetetlen, hogy a magyarok sorában akadjon még valaki, aki ennyire képviselje a megingathatatlan oláhgyűlöletet (ura antivalaha). Ép azért sirjának megnyílásakor (dölt betük-

kel!) általános megkönnyebbülés sóhaja szál ma az égnek.“ Ezek után felsorolja a Cuvantul a „fekete püspök“ bűnlajstromát: szövetkezett az ország ellenségeivel, hazudott, rágalmozott, mert értelmi szerzője volt olyan röpiratoknak, melyek közül az egyik két millió példányban jelent meg angol nyelven. Napvilágot láttak pedig e sorok akkor, mikor még ki sem hűlt a nagy halott teteme. Papirra vetette valami Tolan nevű ember. ...Ember!

Aranykönyv. Az árvizkárosultak javára, a mai napig hozzánk beérkezett a következők adománya: Csongor Benedek, Oravicza 200 L. Újpalotai katolikusok 300 L. Csörgő Antal, Marosludas 30, összesen 530 L, amit kiosztás végett eljuttattunk az Országos Magyar Párt kolozsvári központjához. A nemeslelkű adakozók fogadják nyilvános elismerésünket és köszönetünket.

Pályázati hirdetés. „Az Ut“ pályázatot hirdet három, az „Ünnepnapok“ sorozatban megjelenendő füzetre, És pedig: 1. A Bibliáról vagy annak egyes részéről szóló füzet, terjedelme egy iv (16 oldal). 2. A magyar prot egyház történetének rövid előadása könnyed stílusban a nép számára, a terjedelme 2 iv. (32 oldal.) 3. Elbeszélés a magyar ref. egyház történetéből a nép számára, terjedelme egy iv. (16 oldal.) A pályaművek építő céllal, magyaros, évezhető stílusban irandók. Jelíges levéllel ellátva „Az Ut“ szerkesztőségéhez küldendők folyó évi április hó 1-éig. Kolozsvár, Ref. Theologia. Az elfogadott munkákat egyenként és ivenként 500 Leuval jutalmazzzák.

Köhöges, rekedtség, hurut ellen legjobb a valódi Réthy-féle pemetefűcukorka. Mindenütt kapható.

„Transsylvania“ Bank r.-t.

azelőtt

Gyulafehérvári Takarékpénztár rt.

Alapított: 1872. évben.

Fiókiintézetei:

Kézdivásárhely

Csíkyszereda

Ditró

Torda

Elfogad betéteket, lezámmal váltókat és bárhova teljesít átutalásokat és meghitelezéseket.

Vezérképviselete:

A Gazdák Általános Biztosító rt.-nak

Affiliált intézete:

Parajdi Közgazdasági Bank, Parajdi.

Az 500 lelket számláló Kadicsfalva műkedvelőinek csoportképe. A lelkes gárda már négy éve működik derék tanítójuk vezetésével.

Művelődési mozgalmak.

Közelem tudósítóinkhoz.

Kérjük tudósítóinkat, hogy jelentéseiket az előző számunkban kifejtett szempontok szerint röviden foglalják össze, hogy művelődésünk minden mozzanatáról idejekorán tájékoztassuk olvasóinkat.

A „Betlehemi bakter“ és „A Tót leány“ Csikszentmihályon. Előbbi az iskolás gyermekek, utóbbi csak a napokban megalakult ifjúsági egyesület február 6-án fényes sikerrel adta elő. A község és a vidék lakossága szorongásig megtöltötte a színháztermét. Elismerés illeti a szereplőkön kívül Ferenc Simon derék tanítót, aki a betanítás fáradságos munkáját végezte. A színelőadásokai reggelig tartó táncmulatság követte. A csikszentmihályi ifjúság dicsérendő megmozdulása után, hisszük, hogy még sok lélek-nemesítő estét fog szerezni s kiveszi részét művelődésünk nehéz munkájából.

Műsoros táncvigalom Mócson. A mócsi róm. kath. Polgári Olvasókör febr. hó 6-án fényesen sikerült műsoros táncvigalmat rendezett a kath. templomtorony alapjának javára. Színpadra került Gyallay Domokosnak „Hazafelé“ c. színműve és ugyancsak Gyallaynak „Az új bíró“ humoros párbeszédje. Horváth E. a „Vértagadó“ c. dráma költeményét adta elő. Szerepeltek: Páska Anna, Papp Endre, Kovács Géza, Szász Béla, Páska László és Moldován Fani. Valamennyien elég ügyesen

megállták a helyüket, s adták tanujelét annak, hogy szívesen és örömmel akarnak az önművelődés terén haladni s másokat is magukkal ragadva az olvasókör szellemében fejlődni. A nemzetiségi és felekezeti különbség nélkül megjelent közönség adakozásából 7183 L. jutott a mócsi kath. templomtorony alapja javára.

Dalstély Maroshévízen. A két hónapos alapítású „Maroshévi R. Kath. Dalegyesület“ már karácsonykor a templomban szépen emelte az ünnep jelentőségét kedves énekeivel, most a napokban pedig sikerült dalstélyt rendezett. Dialógokon, szavallatokon, az „Eljegyzés akadályai“ c. vígjátékon s a plebános történeli tárgyú előadásán kívül szebbnél-szebb műdalokat adott elő a vegyeskar. Minden szám viharos tapsot aratott, a „Jeligét“ megkellett ismétlnie. Az ifju dalosegyület alapítója, elnöke és karmestere ifj. Kicsid Géza maroshévi plebános, aki fáradhatatlanul buzgólkodott a szépjövőjü dalos egyesület megteremtésén.

Tudósító.

Műkedvelő előadás Halmiban. A halmi műkedvelői ifjúság 1926 február hó 14-én a „Kintornás család“ című népszínmű kifogástalan előadásával megmutatta, hogy önmaga művelődéséért és a jótékony-ság támogatása érdekében időt, munkát, fáradságot kész áldozatul hozni. A halmi közönség méltányolva a dicséretes buzgóságot, zsufolásig megtöltötte az előadás helyül szolgáló termet. A színelőadás végzetével táncmulatságban szórakozott a tánra vágyó fiatalság. Az úgy erköl-

csleg, mint anyagilag fényesen sikerült estély tiszta jövedelmét a ref. énekharmonium-alapjára fordították. Szereplők: Varga Ilonka, Movik Juliska, Damjanovich Marczika, Varga Iduska, Huszti Margitka, Damjanovich Annuska, Adorján Mihály, Movik Lajos, Eördögh Géza, Bakos Béla, Karmacsy Sándor, Sebestyén István, Apai Endre, Kótai György, Sére Gyula, Moroz János, Moroz István és Medesán Babika. A betanítás és rendezés fáradságos munkáját Szabó Lajos ref. kántortanító, Kocsán József és Adorján Mihály végezték dicséretes buzgósággal és türelemmel.

MEZŐGAZDASÁG.

Termeljünk takarmányrépát!

Az új idők erdélyi magyar gazdájára már nem áll az a husz-harminc év előtt gyakran hangoztatott vád, hogy termelése egyoldalú. Ma különösen a középbirtokosból kisbirtokossá vedlett intelligens elem az, mely gyakran termelési ágakat cserélve igyekszik állandó és nagyobb jövedelmet biztosítani az eddigieknél. Dicsérendő követői e téren különösen a Maros, Küküllő és Nyárad völgyében, meg a Mezőségben lakó kiscsászák, kik cukorrépa, dohány, sőt zöldségtermeléssel szép jövedelmeket hoznak ki 10–15 holdas birtokaikból s anyagiakban folyton erősödve törnek előre a gazdasági haladás útjain. Ismerjük be, ezek az utak néha csalódásokat is hoznak magukkal, de eredményeik e csalódások dacára is szembeszökők.

E sorokban azon vidékek kiscsászáihoz akarok szólni, kik távolesnek a cukorrépa és dohánytermelési körletektől s akiknek e miatt a haladásnak más utait kell megjárniuk, hogy a termékeny maros-, küküllő- és nyáradvölgyi kiscsászák nyomdokaiba lépjenek. Küldöm soraimat s velük üdvözlémetet a városok közelében lakó gazdatársaimhoz és beszélni fogok nekik ezúttal egy oly növény termeléséről, melyet mindannyian ismernek, de nem értékelnek eléggé. Ez a növény a *takarmányrépa*.

Hogy miért ajánlom én éppen a takarmányrépa termelés fokozottabb felkarolását, annak jól átgondolt gazdasági és pénzügyi okai vannak:

1. Takarmányrépa termeléssel mentesíthetjük magunkat a minduntalan fellépő szalastakarmányhiány gondjaitól, melyet hol a sok eső, hol az áradások, hol meg a fiúnövés idejében fellépő szárazság idéznek elő.

2. Fokozni tudjuk teheneink téli

tejtermelését s ezáltal téli folyamán állandó jövedelmet biztosíthatunk.

3. Eladásra szánt szarvasmarhánkat a drága kukoricadarának részben olcsó répával való helyettesítésével könnyebben és kevesebb költséggel feljavitathatjuk. A kisgazda így nem kénytelen az ökörhizlalást egyedül a szeszgyárak, cukorgyárak és cukorrépatermelő vidékeknek átengedni, kik olcsón szeretik vásárolni a sovány ökröt, hogy minél drágábban adjanak túl rajta külföldön.

4. Takarmányrépa termelése mellett a gazda összes buzapolyváját, kukoricaszár és gyöngébb minőségű szálal takarmányát feleltetheti izelek nélkül állataival. Veszendő értékeket ment meg ezáltal s szarvasmarhái a lerongyolódás helyett megömbölyödvé kerülnek ki a téiből.

5. A répát termelő gazda több állatot tarthat, több trágyát kap utánu földjei feljavítására, jobb igásmarhája van, mélyebben szánthat és nagyobb terhet rakhat szekereére.

6. Nézzük meg ezek után a takarmányrépa termelés pénzügyi részét. *Vajjon hoz-e nekem annyit, mint egy másik kapásnövény a kukorica?* A takarmányrépa terméshozamát a legjobb művelés mellett holdankint 350—400 métermázsáig lehet fokozni. Ne vegyük kedvező esetet irányadónak, mert annak előfeltételei a bő trágyázás és mély szántás ma még nincsenek annyira elterjedve nálunk, hogy aszerint igazodhatnánk, de merjük állítani, hogy holdankint 250 q. répatermést minden gazda elérhet, ki földjét rendszeresen megműveli. A takarmányrépa értékét a cukorrépa feleárába számítva nyers bevételünk a következőképen alakul:

250 q. répa ára q.-ként 50 L., = 12500
12 „ kukorica „ „ 500 „ = 6000

Értéktöbblet a tak. répa javára 6500 Lei. Ez más szavakkal annyit jelent, hogy több mint két hold kukoricát kell termelnem ahhoz, hogy ugyanannyi hasznom legyen, mint 1 hold répa termése után. Joggal hozhatná fel ezzel szemben valaki azt a kifogást, hogy több munkát kíván a répa. Ez igaz, de vajjon a répa munkatöbblete (égyezés és a harmadik kapálás) felemésztie a 6500 Lei értéktöbbletet? Alig hiszem, hogy ezt az állítást bármelyik gazdaiársam komolyan megkockáztatná.

A répa és kukoricatermelés szembeállításának van ezenkívül még egy nagyon érzékeny pontja. Kukorica-termésem okt. elejétől febr. végéig, tehát kerek 5 hónapon át ott lever a kukoricakasokban (górékban) és semmi kamatot nem hoz, míg a répát egész télen át takarmányozom,

belőle állataim húst, tejet készítenek melyet naponként vihettek a piacra s így állandó jövedelmet tudok biztosítani magamnak egész télen át. A kukorica ezzel szemben akkor kerül eladásra, amikor kűszöbön vannak a tavaszi és nyári munkák sok pénzt felemésztő terhei. Az eladással nem lehet várnom, de nem lehet várni más sok tízezer gazdaiársunknak sem. Ez a kényszerhelyzet kiszolgált bennünket a kereskedőknek, kik nem sajnálják ezt saját hasznukra fordítani s majdnem márciusban lenyomják az árakat. Az áresés veszteségeit csak az a gazda kerül el, kinek tejből, husmarhából bevételei voltak télen át s ez a répatermelő gazda.

Botorság lenne azt kívánni valakitől a fentiek alapján, hogy hagyjon föl teljesen a kukoricatermeléssel. Ezt nem mondjuk, de állítjuk azt, hogy a kukoricatermelést a mélyrétegtű, jóerőben levő földeken felerészben a gazdaságosabb és jövedelmezőbb répatermeléssel kell helyettesítenünk.

7. Az elmúlt 3 évben nagy jégverések sújtották Erdély gazdaiárságát, melyek a kalászos terményeinket és kukoricáinkat teljesen tönkretettek. Ilyen jégvert vidékeket járva mindig azt tapasztaljuk, hogy a répát még az a jégkár is elég épen hagyja vissza, mely a többi terményeinket 100 százalékban tönkretette.

8. A mélyen gyökerező répa kiásásával földünket ősszel alaposan felturkáljuk, többszöri kalapálásával a talajt állandóan porhanyóan tartjuk. A duslevélzetű répa elfojtja a gyomnövényeket s így a répa után kerülő növény (rendszeren tavaszi árpa) olyan jó állapotban találja földünket, hogy bővebb termésével az is hozzájárul hasznunk fokozásához.

Talán fölösleges is folytatnom érveim felsorolását, hiszen az eddig elmondottak már elég meggyőzően szólnak a takarmányrépa termelése mellett.

Szőlővenyigék szállítása. A CFR vezérigazgatósága elrendelte, hogy február 15 től április 30-ig, továbbá szeptember 1-től október 31 ig feladott szőlővenyigéket soronkívül szállítsák rendeltetési helyükre. Az üdvös rendelkezés nagyban elő fogja mozdítani a szőlőtermelők szükségleteinek kellő időben való kielégülését.

Terményárak.

Dicsőszentmárton: Buza 140—160, kukorica 60—65, zab 45—55, árpa 100 L vékánként.

Brassó: Buza 1000—1030, rozs 680—750, sűrárpa 550—580; takar-

mányárpa 500—540, zab 540, lencse 1000—1160, fekete bükköny szemes 700—720, fehér bab 550—680, burgonya 170—200, széna laza 280—300, szalma laza 130—160 L. másánként.

Nyárádszereda: Buza 880—900, zab 480—500, árpa 540—560, tengeri 440—450 L másánként.

Állatarak.

Brassó: Export ökör 22—25, sertés 32—36 L kg.-onként élősúlyban. Igás ökör 7000—10,000, ló 3000—10,000, luxus ló 14—20,000 L darabonként. **Piaci árak:** Zsír szalonna 54, zsír 72 L kg. ként. Tojás 2—2.30 L darabonként.

Ipari árak.

Bőrárak: A nyersbőrpiacra mutatkozó élénk kereslet és gyenge kínálat a bőrárak emelkedésére enged következtetni. A gyárak is szívesebben látják el magukat belföldi áruval, hogy a tetemes fuvar és vám-költségtől szabaduljanak. Az árak, az említett emelkedő irányzat mellett a következők: Marhabőr: szopó 82—83, pitilling 64—65, nehéz 52—53 L. Bivalybőr: szopó 50—52, pitilling 36—38, nehéz 29—30 Lei kg. ként. Juhbőr: gyapjas 160—170, lóbbőr 2 mtr. felüli 640—660 Lei darabonként. Itt említjük meg, hogy a faggyuárak 2—3 lejjel kg.-ként olcsóbbodtak. Nyerslaggyu 26—27, olvasztott faggyu 47—48 L kg.-ként.

Valuta jegyzések.

Kolozsvár, 1926. március 1-én

1 dollár	= 221—223	L
1 font sterling	= 1140—1145	„
1 svájci frank	= 45.30—45.40	„
1 arany márka	= 56	„
1 francia frank	= 8.60—8.65	„
1 lira	= 9.35—9.55	„
1 cseh korona	= 6.95—6.98	„
1 dinár	= 4	„
1 osztr. shilling	= 33—33.20	„
302—305 magy. K	= 1	„

DOMBRIA posztógyár

Készít és elad vagy mosott
gyapjuval becserezelt

valódi homespun

úri és női divatszöveteket

Ugyanott posztó készítést és
festést, gyapjufonást elvállal.

Ugyanott naponként tisztán 1500
L-t jövedelmező fonóüzem ré-
szére társ vagy vevő keresletik.

Cluj—Kolozsvár,

Cal. Decebal (Rudolf-út) 22.

SZÖVETKEZET.

Asszonyok sorompóban!

— Gondolatok egy cikk kapcsán. —

Rendes olvasója vagyok a Magyar Népek, mely a maga komoly hangjával, szakszerű közleményeivel uttorítja a boldogabb és szebb jövőre. Sok lelkes, nemes érzésből, szaktudásból fakadt cikkeit mindig szívesen olvastam, de valahogy éreztem, hogy e közös munkát hirdető és a jó magyar vidéknek szánt lapból mégis hiányzik valami. *Mintha talán az asszonyokhoz is kellene benne szólni!*

S míg habozva gondolkodtam azon, hogy ezen a helyen és ezeken a lapokon vajjon milyen visszhangra találna az asszonyokhoz intézett szózat, ime tapasztalom, hogy akadtak olyanok, kik ugyanígy gondolkozva, bátran, biztos és határozott hangon kimondták, hogy igenis a szövetkezethez asszonyok is kellene.

A Magyar Nép 8-iki számában igen érdekes cikk mutat rá arra, hogy milyen előny származik abból, ha a nők is résztvennének a szövetkezet munkájában. Kíváncsún tartja, hogy minél több helyen alkalmazzanak könyvelőnek, boltkezelőnek asszonyt, sőt még az igazgatóság és felügyelő-bizottság tagjai közé is lehetőleg válasszanak be egy-egy nőt.

Hivatkozik a cikk arra is, hogy a nyugati országokban is úgy van és mindenhol az a kívánság, hogy a háziasszonyok is vegyenek részt a szövetkezetek vezetésében.

Tagadhatatlanul jó gondolat és azt hiszem idővel be is fog válni. Csak-hogy szerintem ezzel a gondolattal — itt nálunk — előbb mind az asszonyoknak, mind a férfiaknak meg kell barátkozniuk. Mert ugy-e, vezető csak az lehet, ki teljesen tisztában van az intézmény céljával és működésével. És még ezután is csak néhányan lesznek azok, kik felajánlatják munkájukat a Hangyának.

Engem egyelőre inkább az a kérdés foglalkoztat, vajjon mi lehet az a mód, amely minden egyes keresztény nőt, még a legkisebb falu asszonyát is, odakapcsolná a Hangya-szövetkezethez.

Midőn ezt a Magyar Nép útján, — melynek ugyancsak ez a főcélja — odakiáltom Erdély minden asszonyának, hallom a sok ezer meg ezer kérdést: „Vajjon mit tehetek én, egyszerű falusi asszony a Hangyáért?”

Magyar asszony, ne kérdezz tovább! Vedd föl a fonalat, mit feléd

nyujtanak és fondd, szödd, erősítsd azt a gyolcsot, mihez az anyagot a Hangya-szövetkezet nyújtja. Mert erősnek kell lenni e gyolcsnak, hisz ezzel kell bekötözni a fő ütőeret: a gazdasági jólétet.

Tehát a legkisebb helység asszonyának is szent kötelessége pártolni azt a kis Hangyát, amelyik az ő falujában küzd és dolgozik, mert hiszen az az ő jólétét van hivatva biztosítani. Hogy miben áll ez a pártolás? Hát először is abban, hogy mindig és mindent ott vásároljunk. Tanulja meg mindenki, hogy mi is az a szövetkezet, jöjjön vele tisztába, hogy ez nemcsak egyszerű szatócsbolt, hanem hogy ott úgy az ő, mint apjának, rokonának, jóbarátjának pénze forog. Tiszta haszna sem megy idegen zsebbe, hanem tagjának kezében marad. Ha pedig a vagyon nő, a szövetkezet is erősödik, az ország gazdasági ereje meg gyarapszik. Másik igen fontos feladata minden asszonynak, hogy féltékenyen őrizze a Hangya jó hírnevét. Ne azt kiáltsa szerte a faluban, hogy ez vagy az drágább, mint az idegen szatócsnál, még ha 10 közül 1 áru tényleg drágább is, a másik 9 okvetlenül olcsóbb lesz. Ne azt az egyet hangoztassa a faluban és ne azt az egyet vigye el a szatócsba, hanem a többi 9 portéka olcsóbb voltát hirdesse. Mert az az idegen, ki saját zsebére gyűjt, bátorságot vesz ám az ilyen meggondolatlan asszony beszédéből és rögtön feyverül használja azt a Hangya ellen.

Ne elégedjek meg az asszony azzal, hogy ő, esetleg a rokonsága már ugys a Hangyában vásárol, hanem beszélje rá a falu többi asszonyát, akik eddig távol maradtak, hogy jöjjenek ők is a szövetkezetbe, vásároljanak ott és vegyék rá férjüket, hogy jegyezzenek üzletrészt és lépjenek a tagok sorába. Ha megnetán egyik-másik férfi ellensége lenne a szövetkezetnek, a felesége beszélje azt ki a fejéből, látassa be vele, hogy a Hangya nem egyesekért, hanem a közért van és mindnyájunkért dolgozik.

Igen helyes volna néha-napján, egy-egy vasárnap délután összejöveteleket tartani, (nem gyűlést gondolok, csak egyszerű beszélgetést). Ott aztán beszéljék meg egymás között a Hangyában szerzett tapasztalataikat; dicsekedjenek el egymásnak, ki hány új tagot szerzett, ki és hány üzletrészt vett megakarított pénzecskejéből. Határozzék el, ha egy névnap, születésnap közeledik a családban, üzletrészt vesznek ajándékkul. Ujszülöttnak is a legcélszerűbb ajándék, mert mire felnő a kis magyar, már

egész szép tőkév szaporodik a nevére szóló üzletrész.

Ugyancsak ez összejöveteleken olvasgassák a Magyar Népet. Sok érdekes, asszonyokat is érdeklő cikkeket fognak találni. Van abban szó egészségügyről, mezőgazdaságról, kertészetéről, állattenyésztésről, meg ott a „Hírek” az ország nagyobb eseményeiről. Mert ugy-e mindenkit érdekel az, hogy mi is történik az ő kis falujának határán túl, a „nagyvilágban.”

Hassanak oda, hogy a férfiak se az idegen szellemű, erkölcsromboló ujságokból vegyék a híreket, hanem ebből a keresztény lapból, mely keresztényektől jön és keresztényeknek szól. Ezek lennének nagyjában azok a teendők, mik szoros kapcsolatot teremtenének a Hangya-szövetkezet és a magyar asszonyok között. Ha azután egyik-másik asszony kedvet és elég tudást érez magában ahhoz, hogy a férfiak mellett a szövetkezet irányításában is részt tudna venni, hát csak álljon oda bátran és dolgozzék.

Végül még csak arra szeretném kérni az igen tisztelt szerkesztőseget, hogy tartson fel néha-néha kicsi helyet a lapjában a romániai magyar nők részére is, mert hiszen Erdély és egész Románia területén 900.000 magyar nő él, de a világ női közt csak akkor fogjuk az őket megillető helyet elfoglalni, ha céltudatosan, összetartva tudnak fellépni. Báró Huszár Pálné lelkes vezetése alatt megalakult már Kolozsvár központtal a Romániai Kisebbségi Nőek Központi Titkársága, amelynek célja minden nőt és gyerekeket érintő kérdést figyelemmel kísérni.

Legközelebb írok — ha a szerkesztőség helyet ad — erről a központi titkárságról is, hogy ne késünk tovább és ne legyünk a többi itten élő nemzetek női közt az egyedülálló, akik nem tudnak összetartani.

Szabó Györgyné.

Tüdőbetegek

Is kitűnő eredménnyel használják a Dr. Biró-féle

„Sirol“-t

(törv. védve)

Egy üveg ára 60 lel.

Kapható: Dr. Biró gyógyszer-tárában Cluj Ploața Unirii 6. sz. továbbá minden nagyobb vidéki gyógyszer-tárban.

Aki pontos címét közli, az ingyen megkapja: „Hogyan óvakodjunk a tüdőbajtól” című könyvecskét.

MULATTATÓ

Székelyföldön...

Tudja a Teremtő:
A réten, a kertben,
Miért illatosabb
Az a virág, mely itt
Székelyföldön fakad.

Tudja a Teremtő:
Ölgyben és hegyvornon
Mi van itt a légben,
Hogy a mint beszívom
Vérré válni érzem.

Tudja a Teremtő,
Ha a mezőt járom,
Miért hat úgy által
Itt e bérces honban
Minden kis madárdal

Tudja a Teremtő:
Miért jön úgy nékem,
Hogy a nap is más itt,
Ragyogva tündöklől,
Másmint csak világít.

Tudja a Teremtő:
Talán a lakók is
Jobb szívűek itten...
Áldja meg mindnyáját
A teremlő Isten.

B. Józsa Gyula.

Uton.

Irta: Szabó Gyula

Prüszkölve, ilhelve érkezett be a bukaresti gyors a cenkajai kies fekvésű, forgalmas városba: Brassóba. Pár percnyi pihenőt tartott az érc szörnyeteg, hogy a Bucsecs hágón meglankadott erejét pótolja. Mérgesen fújta meleg gözleheletét a hideg, ködös téli levegőbe. A harc egyenlőlen volt, győzött a hideg s néhány pillanat múlva a meleg gőz hideg zuzmarává változott és millió meg millió kis fehér borsó szemmel vont a környezetet. A vonatnyi embertömeg a mozdony körül, mint megzavart hangyaboly sűrűg-forog. Kiabálás, bucsuzkodás és rendelkezések hangja zavarja a mozdony gözlihegését.

Állok és figyelemmel nézem az embertömeget. Olvasok az arcokból, szemekből, mozdulatokból. Az egyik siet, hogy már eladott portékájának az árát zsebre rakhassa, a másik vizsi árúja miniat s aggódó tekintet lövel reája, vajjon lesz-e sikere? A harmadik törvénykezni megy, felperes, alperes, vádlott vagy tanú, vagy talán ép boldog örökös. A negyedik tán súlyos beteg látogatására utazik s ideges tekintettel nézi minden percben óráját, vajjon a vonat késése miatt életben találja-e a beteget, vagy tán csak a temetésére érkezik meg? Az ötödik lakodalomra utazik s görcsösen szorítja börtöndje fogóját, nehogy az, melyben a nász ajándék van — véletlenül avatallan kezekbe kerüljön. A hatodik, mint vőlegény, a hetedik, mint friss házas, a nyolcadik, kilencedik... századik... kétszázadik mind, mind fontos dologba utazik. Én meg e nyüzsgésből elolvasom az életet, a nehéz életet, abból egy jó darabot.

Indulást jelez a vonatvezető rekedt trombitája s felszállok én is a vonatra. Az új utasok már elhelyezkedtek. Fürkésző tekinteteket vetnek a már régebben bentülőkre, kiket fél álmukból jótékonyan, felrisszítően zavar fel megjelenésük, nő meg az az úde, friss téli levegő, mely az ajtók nyitogatása folytán oda betódulván, kiűzte onnan a szivarfüstös, megmelegedett fűledt levegőt.

Szétnézek a kupéban és egy fiatal zsidó házaspárral szemben foglalok helyet. Bizalomkeltő a tekintetük. Beszédbe elegyedem velük. Nem vonakodnak ők sem. Különösen a férfinak indul meg az ajka. Látogatóba voltak Palesztinában. A férj édesatyját látogatják meg, kinek igazmondásáért, nyíltságáért kellett elhagynia eddig szeretett hazáját. S most ott van, boldogul, zavartalanul folytatja félbeszakított hivatalát: az íghirdetést. Ömlik a szó a férfiú szájából, elragadtatva beszél mindenről, amit ott látott, amit ott tapasztalt. Lelkében már annak a boldogságnak előíze, ami néhány év múlva neki-is teljes tulajdonává válik. Én csak hallgatom, ámulattal hallgatom s igyekszem minden szavát jól megjegyezni. Ami megmaradt belőle papírra teszem.

A zsidók közül a világ minden részéből szép számmal költöztek vissza a régi Palesztinába. Évszázadok óta várta őket a tejfel-mézszel folyó dús Kanaán. Várta az ént, a munkakezeket, melyek újra százféle eszközzel fogják hasogatni az ős televény földeket. És hovatovább szélesebb körben visszhangzik a jelszó: *vissza Palesztinába!* Hív az ősi föld! És a fiak nagy része hallja az anya szavát. Aki már most teheti, az most megy, aki még nem teheti, az szorgalmasan készíti magát. Aki pedig egyáltalán nem akar menni, az fáradságának, munkájának gyümölcsét juttatja fajtestvéreinek a boldogítására. Igen, mert megvan bennük az erős nemzeti érzés, kifejlődött a nemzeti, vallási öntudat. Kifejlesztette azt tizenkilenc évszázad üldözése, szenvedése. — A föld, hová mennek még nem a saját tulajdonuk, meg kell azt váltani, meg kell venni. Új Zsidóország lesz, minden egyes zsidónak ki kell a részét vennie belőle. Ki is veszik. Ott van minden zsidó családi háznál a nemzeti persely. Ebbe minden családtag után a mi országunkban mindennap 1 lejt kell belenni. Ki van már számítva 5—6 év alatt akkora összeg fog össze gyűlni, amellyel az egész régi Palesztina földjét meg lehet váltani. Ez a perselyezés a vallási, nemzeti öntudat, becsület kötelessége. Ezenkívül van még az a rengeteg összeg, amit kiki jószántából juttat sikere, nyeresége esetén, aminek összege jóval felül fogja haladni az előbbit. Szorgalmasan munkálkodnak úgy itt, mint ott. A kipusztult erdőket újra ültetik. Minden egyes csemetének az ára 100 lej. Már van több család számára és nevére ültetve erdő 1000—5000 fával. Egyik nagyobb városi rabbinak emlékét szerető hívei úgy örökítették meg, hogy nevére Palesztinában egy 1000 drb. fás erdőt létesítettek. Hozzájárul az új országnak a felépítéséhez és nem azt számítja, hogy nekie lesz-e haszna belőle, vagy fogja-e élvezni, hanem azt, hogy nemzetének használjon.

És ott már megkezdődött a munka s ezt élvezettel csinálja mindenki. Örvend az, akinek sikerül oda elmenni, ott rend, béke van. Az új ország építését nem a katonaság szervezésével kezdték meg, hanem fiatalokat öltöztetnek a tudomány fegyverzetébe.

Már van számos szakiskolájuk és híres egyetemük. A megtakarított pénz szépen erős valutájú pénzbenbe helyeztetik az angol jeruzsálemi bankba. Tolvajások, utonállások, zsarolások, lopások nem fordulnak ott elő. A mezőn hagyott szerszámot évek múlva is ott lehet megkapni, ahol a gazdája hagyta. A legkisebb lopásnak is az a büntetése, hogy a tolvajt kizárják az országból. Ez pedig a legnagyobb meggyalázás, ami zsidó embert az életben érhet.

Csak néhány vonás és ezekből is láthatjuk azt az öntudatos nemzeti-vallási munkát, ami foly egy jobb jövőért, egy nemzet boldogulásáért. És mi székelyek, magyarok hól tartunk? Hól van a mi nemzeti öntudatunk?

Kezdetiünk-e valami olyan dolgot, amely a mi jövőnkét, nemzetiségünket, vallásunkat biztosítsa? Én látom, hogy nem. Pedig nekünk is jutott eleitől fogva a nyomorúságból, megaláztatásból, leveretésből elég osztályrészünk, ami megalapozta volna bennünk a nemzeti öntudatot. Több, mint félezedévig voltunk nyugat Európának házörző előőrsei, kik felfogtunk és elűztünk minden török-tatár támadást saját sebeink, véreink, könnyeink és vagyonunk árán. Ezeknek mind erősíteni kellett volna nemzeti öntudatainkat. S miért nem erősítették? Azért, mert a sok osztályharc, pártoskodások már csirájában megrontották az esetleg fejlődésnek indult nemzeti öntudatot s minden erő, tehetség anyag szétforgácsolódott azokban a küzdelmekben.

Nem szabad ennek továbbra is így történnie! Ki kell fejlődnie annak az öntudatos munkának, mely nem az egyéni hírság kielégítése munkáját célozza, hanem

az egész nép boldogulását szellemekben, lelkiekben, anyagiakban való előrehaladását. Ne gondoljátok, hogy az kivihetetlen. Ha minden székely család mindennap családtagjai után csak 50 banit tenne a perselybe s ezt évvégén nemzeti kulturájának oltárán áldozná fel, már az első évben egy akkora kulturális alap lenne, mely teljesen fel tudná virágoztatni iskoláinkat, egyházunkat. S ez pedig nem lenne nagy dolog, ennek a perselybe dobott pénznek hiányát senki meg nem érezné, mert ezt meglehelne észrevétlenül spórolni, akár a cigarettán, akár a haláltokozó pálinkán. Nem lenne köztünk se nyomorgó pap, se nyomorgó felekezeti tanító, se gondozatlan árva, vagy ügyefogyott, se rongyos éhező tanuló, se felszereletlen iskola, hanem lenne minden, ami jó és nemes. Tápláljátok magyar testvéreim ezt a gondolatot, ha valami megvalósul belőle . . .

Tréfák.

A jó bor.

Egy érmelléki ember, ahol tudva-levőleg sok és jó bor terem, Sopronba utazott. Utközben nagyon megsomjazott s betért egy csárdába.

— Kérek egy üveg bort, mondta, de a legjobbikból.

A csapláros hozott is egy üveg bort s odaette a vendég elé.

— Ez a legjobb bor?

— Igen.

Az érmelléki atyafi töltött, inni akart, de alig érintette ajaka a poharat, rögtön le is tette s fizetett:

— Mivel tartozom? — kérdezte.

— 24 krajcárral.

Az utas kiveit egy huszast a zsebéből s odadobta a csapláros elé, már ment is tovább.

A csapláros azonban, megfogja s vissza akar adni.

— Vissza tetszik még kapni a huszastól . . .

— Azzal a pénzzel kárpótolja azt a szerencsétlent, aki ezt a bort megissza — válaszolt az érmelléki s tovább ment.

Házaséleti gyöngédség.

— Te mindenből a legrosszabbat választod! — mondta az asszony az urának, midőn az posztót vásárolt a boltban.

— Igaz, válaszolta a férj, ezt akkor bizonyítottam be a legjobban, amikor tégedet választottalak.

S. N. L.

Hogy menekült meg a cigány a vízbefullástól?

A szomorú emlékü Bach-korszakban büntetés terhe alatt tilos volt a Kossuth nevének magasztalni. Ebben a szomorú időben történt, hogy egy cigány át akart úszni a Tiszán, hogy újját a tulsó parton tovább folytassa. A Tiszaparton épen akkor járt arrafelé két zsandár. Mikor a cigány

jó mélyen beúszik a folyóba, görcs áll a lábába, nem tud tovább úszni, csak vergődik. Ott rimánkodik egy darabig a zsandároknak, hogy huzzák ki a vízből. Azok csak állanak a parton és kacagják a cigány kinlódását.

Egyszer a cigánynak mentő gondolata támadt: elkezd nagy hangosan kiáltani:

— Éljen Kossuth Lajos!

A két zsandárnak se kellett több, utána úsznak a cigánynak: „Jössz a klodába!” Így a cigány egy kis kalodai büntetés árán megmentette az életét.

SZERKESZTOI ÜZENETEK

Mindenkinek!

1. Ha valakinek, aki erre jogosult volt, mert mult évi előfizetését 1925. december 31. előtt rendezte, a nap-tárja nem érkezett meg, azonnal értesítsen minket erről egy levelezőlapon.

2. Apróhirdetéseink tarifája: Minden szó 5, vastagabb betűvel 10 L. Legkisebb hirdetés 60 L. Állást keresők részére 20 szóig 50 L. Előfizetőknek minden szó 4, vastagabb betűvel 8 L.

3. Ha valakinek a lapja elmarad, levelezőlapon azonnal jelentse, hogy azt lehetőleg pótolhassuk, s ugyanakkor írja meg tisztán és pontosan a címét is (név, község, posta, megye), hogy lássuk, nincs-e a címében hiba.

4. Ha valaki utalványon jelenti előfizetését, s a lapot sokáig nem kapja, ennek az oka az, hogy az utalvány későre érkezik be. Károsodás azonban senkit sem ér, mert előfizetését ugyanis csak attól az időtől számítjuk, amikor címére az első lapot megindítottuk

5. Miután egyik számtól a másikig új előfizetőink százával jönnek, teljes

lehetetlenség a lapot nekik visszamenőleg, vagyis 1926. január 1-től megküldeni. Ezt ne is tessék kérni. Mindenkinek csak azt a lapszámot küldhetjük meg legelőször, amely előfizetésének beérkezése után legelőször megjelenik.

6. Hítelszövevényeket azt a lapszámot, melyet 1925. utolsó negyedében indítottunk meg részükre, ne küldjék vissza, mert azt a Központ már kifizette, s így őket e lapszámért semmi kötelezettség nem terheli.

M. M. Marosujvár 130, H. Á. Kisiratos 1000+480+490+220+280, K. I. Harasztos 100+260 (B-nak 1925-re 50 L. hátraléka van), K. I. Érmihályfalva 202 (naptár kiküldve), B. J. Óslinka 120 (naptár másodsor), H. J. Székelytormássalva 100, T. Zs. Marosdöcse 150, N. F. Szilágyzóváry 90, B. J. Simonyfalva 135 (könyv elment), B. D. Érbogyoszló 300, Ü. J. Homoródszentpál 1970, O. P. és P. J. Rettég 200, özv. B. S-né Seprős 150, H. J. Maroskeresztúr 100, T. A. Csekefalva 100, G. S. Harangláb 300, Sz. M. Temesvár 200, R. P. Klopotlva 100, T. I. Marosludas 150, id. B. J. Nagybaczon 100, E. S. és K. Gy. Szolnokháza 100, id. L. M. Toroczkó 200, M. P. D. Korond 200, M. Gy. Septér 377, O. F. Kozmás 660, N. D. Köpecz 500, özv. A. V-né Zalatna 120 (1926 XII 31-ig), N. A. Mosnicza-telep 120, Z. L. Torja 300 (1923 V 1-től 1926 VII. 1-ig), K. L. Zágon 260, F. G. Sajómagyarós 20 (jávára írva, rendben 1926 XII. 31-ig), B. F. Czegőd 200, B. Sz. Csákgörbő 120, G. I. Kézdlmartonfalva 480, F. L. Nagykaroly 430, L. T. Böllön 434, M. J. Istenséglis 2465, P. F. Nagykelede 1300, R. M. Ákos 300, L. S. I. Kiskereket 300, D. P. J. Dedrádszékplak 50, V. D. Magyarlapos 240, F. L. Nagykaroly 430, J. J. Bágyon 700, G. K. Villagos 360, H. F. Szotyor 480, K. F. Égrestő 360, B. Z. Székes 450, L. D. Éradony 400, H. D. Szépkényerliszentmárton 1018, B. I. Csikszenttamás 2066-75, W. B. Petrozsény 407, T. L. Nagybánya 550, G. K. Csikszentimre 120, P. Gy. Kalotaszentkirály 360, A. I. Almásfalom 300, B. A. Marosjára 500, O. E. Hirtip 300, S. S. Érolaszl 450, V. I-né Alvincz 200, D. J. J-né Mezőköhölökut 400, Ref. Egyház Pár 1800, F. B. Erdőszenyőgy 300, H. I. Kisilye 240, F. P. Királydaróc 400, K. A. Szárazberek 380 L. V. B. Árkos, T. M. Barcaufalu, Zs. A. Sarmaság, V. A. Oroszhegy, B. Gy. Ha-

rasztos, B. M. S-é Bágyon, B. A. Marosjára, N. I. Facsád-Telep, Cs. F. Kovászna, K. S. Krasznahályfalva, Sz. L. Szabéd, E. J. né Gyimes, D. I. Göcs, Sz. Gy. Csomakörös, K. K. Fiatfalva, S. M. Székelybetlenfalva, B. D. Dés, K. M. Azuga, K. M. Türkös, Sch. K. Zilah, P. A. Vornlenci P. F. Nagybánya, L. T. Bölön (38 naptár II. 3-án elment). P. A. Szalárd, Ifj. J. K. Buzaháza, B. A. Segesvár, P. I. Tatrang, Szl. E. Apatelek, Sz. B. Bihardioszeg, K. J. Resiczabánya, özv. F. L.-né Nyárádtó, D. A. Lázárfalva, M. Gy. Belényesujlak, St. S. Érolasz, Id. F. M. Héjtfasfalva, K. K. Kálmánd, K. J. Ákosfalva, B. B. Csikbánkfalva, Sz. J. Czégőtelek, Taub Nagykároly, K. D. Márafalva (Sok ilyen derék munkatársat!), T. D. Nagysármás, P. D. Székelykövesd, H. K. Pósalaka, Vr. Gy. Ferend, M. I. Érkisszöllös, Sz. L. Pankota, B. I. Zajzon, M. A. Medgyes, M. J. Székelyzsombor, P. A. Kőröspatak, E. I. Csikszentdomokos, W. O. Szatmár, M. S. Kak, B. I. Csikszenttamás, L. J. és T. L. Harasztkerék, M. M. Oklánd, Zs. A. Sarmaság, P. B. Cocioc, H. P. Babsa, S. Gy. Magyarborzás, F. M. Majlátfalva, K. L. Brád, G. J. Erzsébetváros, B. J. Csikmenaság, M. B. Mikola, F. E. Szentegyházfalva. Itt felsoroltak az új előfizetőket, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély hűségünket, hálánkat és köszönetünket, bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

G. M. Marosludas. Lap innen egyszerre indul, verseiben kedves gondolatok vannak, köztől azonban még nem felelnek meg U. I. Érszakácsi. Rendszerben 1925. XII. 31-ig, naptár II. 26-án ismét kiküldve. Sz. Gy. Kézdivásárhely. Többeknek is üzenjük az Ön címén, hogy a Magyar Nép *ajándék-naptárt csak az idén adott először*, más években pénzért adtuk, előfizetőinknek kedvezményes áron. K. I. Nagyszalonta. Saját részére 1926. XII. 31-ig kell 70, Sz. Zs. részére 55. L. K. K. Alvincz. Cikktígy főszerkesztőivel közölve, sorsjegyekért valamelyik pesti lap szerkesztőségéhez (Magyarság, Miksa-utca) írjon, azok közlik az árfolyamot, rendszerben 1926. XI. 1-ig, naptár kiment. E. J.-né Unlon-Gyimes. Naptárt megküldjük, ha az évi díj bejött, írja meg, hogy milyen szám alatt járt a lapja, mert neve a Gy. L. plebánus úr által bejelentett előfizetők között sem szerepel. F. J. Csikszentdomokos. Sorsjegyekről 2-ik lapszámunkban már üzenünk mindenkinek; Szentpéteriné féle Szakácskönyv 25, 65, 85 L-es arakon kapható, naptár 2-szor kiküldve. S. J. S. Magyarzarvaskend. Cím javítva, naptár II. 15-én kiment. K. P. Kolozsboozs. A 20 L-t könyveltük, B. K-t Ön volt szíves bejelenteni, mint új előfizetőt, levele ma is megvan. T. Nagykároly. Huszthy lapja megy, naptárosok felhívásunk értelmében is *jelentkezzenek névszerint*, ha panaszkodnak. Pénzeket régi előfizetőknél főlegesen így előre bejelenteni, ugyls csak akkor könyveljük, ha az Inkasszált pénz hozzánk beérkezett. Régi előfizető Inkasszált díjából Címet *legfeljebb 10%* illetheti, újeből *20%*, ezt zavarok elkerülése végett Sz. L. Pankota. Naptárak kimentek, 4-ik számunk teljesen kifogyott. E. I. Sítér. Csak a „*Betyár kezdje*” van, amit megküldhetünk. P. L. Gr. és K. Világos. A 3 naptár régen kiment, még II. 6-án. Sz. K. Színerváralja. Erre az évre rendszerben van, ha viszont a lapjában lead egy ajánlót hirdetést a M. N.-ről, s azt a lappéldányt beküldi. M. I. Ratosnya. Naptár kétszer kiküldve. L. A. Mádéfalva. Naptár II. 9-én kiment. P. J. Kápolnásfalva. Ön elment, F. E. előfizetése nincs rendszerben. M. J. Istensegits. Valóban a naptárak voltak, mert II. 9-én ment ki 61 ár. II.

G. Futásfalva. Ha az előfizetés bejött, a naptárt azonnal kiküldjük.

Ifj. K. M. Homoródmás. Nem méltányos dolog kilépnie, mikor még jutalm-naptárunkat is megküldöttük. 11707-es előfizető; Szerezen onnan, ahova menni akar *illetésként bizonyítványt, melyet a zsupán is aláírt* s ezt többi okmányával együtt (keresztlevél, házasságlevél, katonai iratok) küldje be kérésrel a kolozsvári cseh konzulátushoz (Str. I. Maniu), ahonnan megkapja a további utasításokat. P. I. Tatrang. Főszerkesztő úr írta, hogy cikk a naptárból azért maradt ki, mert kevés volt a hely szórakoztató dolgokra, nagyobbat pedig nem csinálhattunk, hisz így is 150 ezer L-be került. Testvéri táborunkban pedig különbség nincs, nekünk mindenki egyenlően kedves, aki magyar szívet és szeretettel közelodik hozzánk. Ebben biztos lehet. K. Sz. I. Bunyaszekszárd. Címe jó, naptár elment, lapját rendszerben küldjük, hisz ez a mi érdekünk is, ennél többet nem tehetünk. Özv. F. F.-né Haldalmás. Naptár kiment, rendszerben 1926 V. 1-ig. B. P. Homoródújfalva. A 4-ik szám teljesen kifogyott. Id. P. A. Bikfalva. 1926 XII. 31-ig kell még 80 L, naptár kiment. B. B. E. Ördögkeresztur. Azok, akik kiléptek jutalm-naptárt nem kapnak. S. J. Gyergyócsomafalva. Az egyes neveknek nekünk nincs szükségünk, azokat csak Ön tartsa nyilván, nekünk csak az a fontos, hogy címére 20 lap megy, amivel számolunk, üdvözlét. M. L. Zetelaka. Az M. M. hátráléka 1925 XII. 31-ig 123 L. — Sz. G. Gyergyószentmiklós. Sz. M. előfizetése rendszerben 1926 I. 1-ig, f. év. végéig 130 L-t kérünk. G. D. J. Hosszufalu. Cím javítva, naptár kiküldve, eddig e tárgyban semmiféle levelet nem írtunk, Sz. J. Lugos. 1925 XII. 31-én lejárt, f. évre 130 L-t kérünk. A. I. Kászonimpér. Címe jó, lapja tehát tőlünk pontosan kimegy, csak a Földmérés kiskönyvét küldhetjük meg. M. D. Bukarest. Címe jó, lapja innen is egy, hiányzó számok pótolva, naptár 2-szor kiküldve, többet nem tehetünk. B. I. Blükk-hegy. Rendszerben 1926 V. 1-ig, f. év végéig még 70 L. — Sz. S. J. Nagykapus. Rendszerben 1926 VII. 1-ig. M. A. Medgyes. Szakácsnak a könyv aug. 10-én elküldve, cím erről már értesítve dec. 29-én. A. A. Kisborosnyó. 90 L. javára írva, könyv 1432. sz. a. II. 17-én számlázva és kiküldve. E. Ö. Vulkán. Kladtuk könyvkereskedésünknek Kvár, Str. Regina Mária 1, bár nem valószínű, hogy meglegyen. P. J. Kápolnásfalva. Naptár, könyvek kiküldve, 1925 XII. 31-ig rendszerben. Zs. Gy. Eczel. Kívánsága szerint elintézve, 1925 XI. 1-ig rendszerben. P. P. Szatmár-Viktoria. 50 L. átmegy 1927 re.

Beérkezett és nyugtázni kért pénzek: F. A. Alsócsernáton 200, E. P. Gizellafalva 170, G. I. Petrozsény 100, Gy. J. Piskl 100, Sch. A. Piskl 100, *Harasztosról:* B. Gy. 120, B. P. 120, Fogy. Szöv. 120, H. J. 120, B. P. Hídvég 400, P. J. Kecsetkislalud 100, N. L. Margitta 200, S. M. Székelybetlenfalva 380, L. J. Kézdivásárhely 120 (nap-tár 2-szor kiküldve), Sz. L. Küküllővár 120 (nap-tár rég kiment, 52-ik számot is megküldtük), Gy. J. Nagytolmács 120, *Magyar-lósról:* Sz. J. 30, R. J. 120, H. Gy. Nagybánya 100, F. A. Gyergyóremete 100, B. I. Szentbenedek 100, P. S. J. Hídvég 120, Gy. G. Sinfalva 120, D. I. Temesrékás 240, K. J. Szováta 317, F. F. Mezőbodony 200, M. I. Halmágy 10, V. J. Holtmaros 500, K. D. Márafalva 550, B. I. Csikszenttamás 2100, G. J. Déva 100, A. G. Magyarborzás 120, S. Gy. Magyarborzás 190, Kibéd Szüvetk. 2100, özv. M. K.-né Mezőtáhat 400 (főszóllva, klmutatás és 7 naptár elment) B. S. Gyimesközéplek 1140, V. A. Mezőpanit 1323, K. I. Kézdivásárhely 500, G. M. Margitta 313, L. J. Lőrinczréve 800,

Gy. G. Nagykászon 300, D. K. Kisdoba 660, Cs. J. Székelyudvarhely 310+570, K. J. Érolasz 400, É. I. Szapárfalva 300, B. D. Barót 120, G. J. Székelyhid 240, Sz. Gy. Szilágycséh 300, B. K. Tasnádszántó 480, özv. Sz. L. né Vajasd 240, Sz. P. Abrudbánya 120, P. J. F.-é Láposbánya 120, Ifj. K. A. Láposbánya 120, K. B. Tenke 2910 (a 8750 es rendszerben 1926 III. 1-ig), Sz. B. Bihardioszeg 3400, F. L. Ujszentanna 600, K. M. Maroscsapó 404, V. N. Á. Hillib 120, M. A. Bikfalva 120, M. I. Lövéte 120, K. J. F.-é Harasztos 120, B. S. Szombatság 1000, D. J. Mészék 100 (1926-ra még 55 L), E. Zs. Piskolt 120 (1926 XII. 31-ig), L. D. Szentegyházfalva 120 (1925-re még 68 L), G. I. Léczfalva 65 (1925-re még 25 L), F. V. L. Boros 480, M. L. Zetelaka 360, I. L. Nagyajta 260, V. E. Albis 360, Z. V. L. Paptamasi 120, S. S. Nagyszeben 120, B. F. Görgényüvegcsűr 510, M. L. Harasztos 315, K. S. Székelyhid 360, B. L. Ákos 360, B. Á. Gyergyóújfalva 240, M. I. Karczfalva 120, H. M. Alsórákos 120, D. A. Rákosterebes 360 (8750-es rendszerben 1925 XII. 31-ig), Sz. J. Halmágy 360, S. L.-né Piskolt 1926-ra rendszerben, 20 L. átmegy 1927-re, J. L. Géres 240, B. S. Ger-nyeszeg 480 L.

Apróhirdetések.

Előjegyzés! leltívás.

Husvételra megjelenik sajtó alatt levő „*A nagykorú*” című vig regényem, mely könyvemre felhívom a magyar szót kedvelő közönség figyelmét. Legutóbbi könyvemnél megnyilvánult szeretet, mely allg három hónap alatt Erdély és Magyarország széles területén széjjel röptette a könyvemet, adta az indítékot a regény megjelentetésére. Három hónap alatt elfogyott a „*Kurucok nagy napjai*” című elbeszélés kötetem s hiszem, ezen új könyvem mellett is kitar a magyar szót szerető közönség. — Előjegyzéseket lehet eszközölni Zilahon Seresnél és a plebánán. Szilágyosomlyón a „*Lázár*” könyvkereskedésben. A regény ára 50 leu lesz. *Szalacsi Rácz Imre.*

Protestáns olvasóink figyelmébe.

A dr. Ravasz László által a lelkesek, tanárok, tanítók és általában nevelői munkával foglalkozó egyének részére alapított s a VIII-ik évolyamába lépő „*Az Út*” című havonként megjelenő folyóirat, melynek jelenlegi szerkesztő dr. Makkal Sándor, dr. Tavasz Sándor és dr. Imre Lajos ref. theol. tanárok, előfizetést hirdet. Előfizetési díja egy évre 200 Leu. Ezen minden tekintetben igen értékes folyóirat szerkesztőse és kiadóhivatala (Kolozsvárt, ref. Theologia) a programjába vett célkitűzésen kívül újabbban egyes kiváló írótól is adott ki könyveket. Ilyenek: dr. Ravasz Lászlótól; Az emberélet utjának felén c. mű, mely rövid idő alatt a második kiadást érte el, ára 160 Leu. — Dr. Makkal Sándortól; Zörgessetek stb. ára 180 Leu. — Dr. Tavasz Sándortól; Világnezzél kérdések, ára 120 Leu. — Vásárhelyi János-tól; Bizonyágtétel, ára 200 Leu. — Dr. Bartók Györgytől; Kant c. mű, ára 90 Leu. Előjegyzést hirdet Vásárhelyi Jánosnak; Megvilágosítatva vilgastalni c. 60-nál több temetési beszédet tartalmazó könyvére; előjegyzési ára portómentes küldéssel 120 Leu. Kladóhivatalában pedig protestáns Bibliák a legolcsóbban szerezhetők be.

Kisbirtok nagyjövödelmi gyilmölcsössel, dió, kőrtsfák, diófák eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Cípfészek szaklapja megrendelhető *Babos Károlynál*, Ciuj-Kolozsvár, Str. Pata 87. szám.

Szőlőoltványokról, amerikai drecht termő egy és két éves gyökeres szőlővesz-
szőkről kérjen árjegyzéket, melyet bér-
mentve küld *Oldh István szőlőoltvány ter-
melő Diosig—Bihardioszeg Jud. Bihar.*

Szakképzett szőlész, gazdaságt, mi-
előbbi belépésre állást keres. Megkeresé-
seket „Megbízható” jellgére a kiadóhiva-
talba kérünk.

Eladó egy gőzcséplő garnitúra a kazán
4 HP, a szekrény ezres Clayton-Schuttle-
Wort, a kazán magyar gazdasági gép. Cim:
Fazakas Pál Hálmeag—Halmagy.

Eladó méhcsaládok 4 drb országosmé-
retű négysoros hármas kaptárral. Cim:
*Kozma Miklós tanító Ocland—Okland,
Udvarhelymegye.*

19 éves, nőilen vagyok, vegyes üzletbe,
mint segéd, alkalmazást keresek. Tökéle-
tesen tudok románul. *Ajándlatokat a kiadó-
hivatalba kérek.*

Tavaszi ültetésre a
legnemesebb fajtáju

gyümölcs- és szőlő-
oltványokat, rózsákat stb. ajánl

Tóthfalussi és Tsai

oltványtelepe

Tárgu Mureş - Marosvásárhely

Városi és villa kertek részére nagy
készleiben tartunk törpe-
gyümölcsfákat.

Árjegyzéket szívesen küldünk.

Déri Árpád

magkereskedése.

CLUJ, Strada Regina Maria 10.

Ajánlja németországi
és hollandiai garantált
fajazonos, tiszta és
csiraképes konyha-
kerti-, virág-, és
gazdasági magvált.

Árjegyzéket portómentesen küld.

A Cluj—Kolozsvári 1924. év szept-
tember havában tartott országos
állatkiállításon aranyéremmel
kitüntetve

Fél kg. gyapjú, vagy hét kg. sajt
árával megmentheti birháját a
pusztulástól.

DISTOL

biztosan meggyógyítja méte-
kóros juhait és szarvasmarháit!

DISTOL

Egyszerű a kezelés! Biztos gyógyulás!
Főlerakat:

BERGELY FERENC Utóda
drogériájában
Cluj—Kolozsvár.

Költséghimélés szempontjából tes-
sék a gyógyszerárakhoz fordulni.

Kapható: R. Mosse 1668

Nagyrománia összes gyógyszerárainál.

„Aphrodan“

Rheuma- köszvény és fejfájás
ellen kitűnő eredménnyel
használgák.

Kapható mindenütt!

Készül:

Laboratorium de „APHRO-
DAN“ Cernatu—Csernátfa.
Jud. Braşov—Brasó megye.

**Kolozsvári Takarékpénztár és
Hitelbank Részvénytársaság.**

Cluj—Kolozsvár, Piaţa Unirei
(volt Mátyás Király-tér) 7.

Alaptőkéje: 25,000,000

Tartalékok: cca 24,200,000

Fiókjai: Désen, Dicsőszentmártonban, Gyula-
fehérváron és Marosvásárhelyen. Alkalmazott
intézetek: Alsófehérvármegyei Gazdasági
Bank és Takarékpénztár R.-T. Nagyenyed-
Torda-Arenyos Vármegyei Takarékpénztár
R.-T. Torda-Udvarhelymegyei Takarékpénz-
tár R.-T. Székelyudvarhely.

Árnyaktárol a vasúti állomás mellett. —
Ectéteket elfogad, váltókat leszámolt, át-
utalásokat teljesít. — Mindenféle bankszerű
üzletet előnyösen végez. — Safe deposit!
Énekedélyezett devizahely!

ELLENZÉK

az erdélyi magyarság legrégebb,
legélénkebb, legelterjedtebb
napilapja. — Ennélfogva mint hir-
detési organum is nélkülözhetetlen.

ELLENZÉK

szerkesztősége: kiadóhivatala:

Str. I. Bratianu Str. Iuliu Maniu

Király-utca 22. Szentegyház-u. 1.

CLUJ — KOLOZSVÁR.

BERGELY FERENC Utóda

(Cégtulajdonos DR. NEMES FERENC)

fűszer-, gyarmatár-, termény-, gyógyanyag-
és lesteiháru kereskedése.

Cluj—Kolozsvár. C/O Telefon: 154. 22

Nagyban! Kicsinyben!

Vetemény- és virágmagvak!

Gazdasági magvak:

Lucerna, arankamentes ólomzáróit.
Répamagvak: Colossus, Sacharosa, Mem-
muth, Olajbogyó, Echendorf Phacelia,
elsőrangú mézélő növény. Fűmag.
eredeti skót angol perje. Bűrköny,
Baltacim, Dughagyma Oltóvlasz a leg-
jobb minőségben. Almola, Enda-Chi-
nolin, Salfarol és más növényvédőiml
szerek.

Garantált fajazonosság és csiraképeség!!

„Amper“

Cégtulajdonos: Szebehely Géza.
Általános műszaki vállalat.
Cluj-Kolozsvár, Piaţa Unirii 22.

Vállal mindennemű villamos
és vízmunkálatot, valamint
villamos gépjavításokat. Ön-
működő csengő-reduktor
egyedüli árusítója.

Költségvetés díjmentes.

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS

A kiadásért felel:

PETRES KÁLMÁN

kiadóhivatali igazgató.